

Переклад затверджений

Заступник генерального директора Урядового офісу
координації європейської та
євроатлантичної інтеграції
Секретаріату Кабінету Міністрів України
(найменування посади)

(підпис)

О.В. Генчев
(ініціали та прізвище)

01 липня 2021 р.

24.09.2010

UA

Офіційний вісник Європейського Союзу

L 250/5

РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) № 838/2010

від 23 вересня 2010 року

**про встановлення настанов стосовно механізму компенсації між операторами системи
передачі та спільного регуляторного підходу до встановлення плати за передачу
електроенергії**

(Текст стосується ЄЕП)

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ,

Беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу,

Беручи до уваги Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 714/2009 про умови доступу до мережі для транскордонних обмінів електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) № 1228/2003 ⁽¹⁾, зокрема перше речення його статті 18(5),

Оскільки:

- (1) Регламент Комісії (ЄС) № 774/2010 від 2 вересня 2010 року про встановлення настанов стосовно компенсації між операторами системи передачі та спільного регуляторного підходу до встановлення плати за передачу електроенергії ⁽²⁾ встановлює механізм компенсації операторам системи передачі витрат, пов'язаних із прийманням транскордонних перетоків електроенергії, а також спільний регуляторний підхід до встановлення тарифів на передачу електроенергії. Однак строк дії цього Регламенту завершується 2 березня 2011 року.
- (2) Щоб забезпечити безперервність реалізації механізму компенсації між операторами системи передачі, необхідно ухвалити нові настанови, визначені у статті 18(1) і (2) Регламенту (ЄС) № 714/2009 від 13 липня 2009 року, що відображають інституційну рамку, встановлену зазначеним Регламентом. Зокрема, Агентство з питань співпраці регуляторних органів у сфері енергетики (далі — Агентство), засноване відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 713/2009 ⁽³⁾, повинне відповідати за моніторинг реалізації механізму компенсації між операторами системи передачі.
- (3) Обов'язкові настанови, що встановлюють механізм компенсації між операторами системи передачі, повинні встановити стабільну основу для функціонування механізму компенсації між операторами системи передачі та справедливу компенсацію операторам

РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) № 838/2010**від 23 вересня 2010 року****про встановлення настанов стосовно механізму компенсації між операторами системи передачі та спільного регуляторного підходу до встановлення плати за передачу електроенергії****(Текст стосується ЄЕП)**

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ,

Беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу,

Беручи до уваги Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 714/2009 про умови доступу до мережі для транскордонних обмінів електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) № 1228/2003 ⁽¹⁾, зокрема перше речення його статті 18(5),

Оскільки:

- (1) Регламент Комісії (ЄС) № 774/2010 від 2 вересня 2010 року про встановлення настанов стосовно компенсації між операторами системи передачі та спільного регуляторного підходу до встановлення плати за передачу електроенергії ⁽²⁾ встановлює механізм компенсації операторам системи передачі витрат, пов'язаних із прийманням транскордонних перетоків електроенергії, а також спільний регуляторний підхід до встановлення тарифів на передачу електроенергії. Однак строк дії цього Регламенту завершується 2 березня 2011 року.
- (2) Щоб забезпечити безперервність реалізації механізму компенсації між операторами системи передачі, необхідно ухвалити нові настанови, визначені у статті 18(1) і (2) Регламенту (ЄС) № 714/2009 від 13 липня 2009 року, що відображають інституційну рамку, встановлену зазначеним Регламентом. Зокрема, Агентство з питань співпраці регуляторних органів у сфері енергетики (далі — Агентство), засноване відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 713/2009 ⁽³⁾, повинне відповідати за моніторинг реалізації механізму компенсації між операторами системи передачі.
- (3) Обов'язкові настанови, що встановлюють механізм компенсації між операторами системи передачі, повинні встановити стабільну основу для функціонування механізму компенсації між операторами системи передачі та справедливу компенсацію операторам системи передачі за витрати, пов'язані з прийманням транскордонних перетоків електроенергії.
- (4) Оператори системи передачі з третіх країн або з територій, що уклади угоди із Союзом, згідно з якими вони ухвалили та застосовують акти права Союзу у секторі електроенергетики, повинні мати право на участь у механізмі компенсації між операторами системи передачі нарівні з операторами системи передачі з держав-членів.
- (5) Доцільно дозволити операторам системи передачі з третіх країн, що не уклади угоди із Союзом, згідно з якими вони ухвалили та застосовують акти права Союзу у секторі електроенергетики, укладати багатосторонні договори з операторами системи передачі в державах-членах, які дають змогу всім сторонам отримувати компенсацію за витрати, пов'язані з прийманням транскордонних перетоків електроенергії, на справедливих і рівних засадах.
- (6) Оператори системи передачі повинні отримувати компенсацію за витрати енергії в результаті приймання транскордонних перетоків електроенергії. Така компенсація повинна ґрунтуватися на оцінці витрат, які були б понесені за відсутності транзиту електроенергії.

- (7) Необхідно створити фонд для компенсації операторам системи передачі витрат на надання доступу до інфраструктури для приймання транскордонних перетоків електроенергії. Розмір такого фонду повинен ґрунтуватися на результатах оцінювання на рівні Союзу довготривалих середніх додаткових витрат на надання доступу до інфраструктури для приймання транскордонних перетоків електроенергії.
- (8) Оцінювання інфраструктури для передачі електроенергії, пов'язаної зі сприянням транскордонним перетокам електроенергії, на рівні Союзу повинне проводитися Агентством як органом, що відповідає за координування діяльності регуляторних органів, які повинні виконувати ту саму функцію на національному рівні.
- (9) Оператори системи передачі у третіх країнах повинні нести такі самі витрати, пов'язані з використанням системи передачі Союзу, що й оператори системи передачі в державах-членах.
- (10) Різниця між ставками плати, що сплачується виробниками електроенергії за доступ до системи передачі, не повинна завдавати шкоди внутрішньому ринку. У зв'язку з цим середня плата за доступ до мережі в державах-членах повинна перебувати в діапазоні, що допомагає забезпечити реалізацію вигід від гармонізації.
- (11) Заходи, передбачені цим Регламентом, відповідають висновкам Комітету, створеного відповідно до статті 46 Директиви Європейського Парламенту і Ради 2009/72/ЄС ⁽⁴⁾,

УХВАЛИЛА ЦЕЙ РЕГЛАМЕНТ:

Стаття 1

Оператори системи передачі повинні отримувати компенсацію за витрати, понесені в результаті приймання транскордонних перетоків електроенергії у своїх мережах, на основі настанов, визначених у частині А додатка.

Стаття 2

Плата, що стягується мережевими операторами за доступ до системи передачі, повинна відповідати настановам, визначеним у частині В додатка.

Стаття 3

Цей Регламент набуває чинності на 20-й день після його публікації в *Офіційному віснику Європейського Союзу*.

Він застосовується з 3 березня 2011 року.

Цей Регламент обов'язковий у повному обсязі та підлягає прямому застосуванню в усіх державах-членах.

Вчинено у Брюсселі 23 вересня 2010 року.

За Комісію

Президент

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ ОВ L 176, 15.07.2003, с. 1.

⁽²⁾ ОВ L 233, 03.09.2010, с. 1.

⁽³⁾ ОВ L 211, 14.08.2009, с. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 211, 14.08.2009, с. 55.

ДОДАТОК

ЧАСТИНА А

Настанови щодо механізму компенсації між операторами системи передачі

1. Загальні положення

1.1. Механізм компенсації між операторами системи передачі (ІТС) передбачає компенсацію за витрати, пов'язані з прийманням транскордонних перетоків електроенергії, включно з наданням транскордонного доступу до об'єднаної системи.

1.2. Європейська мережа операторів систем передачі електроенергії (ENTSO-E), створена відповідно до статті 5 Регламенту (ЄС) № 714/2009, повинна створити фонд ІТС з метою компенсації операторам системи передачі витрат, пов'язаних із прийманням транскордонних перетоків електроенергії.

Фонд ІТС повинен надавати компенсацію за:

(1) витрати, які пов'язані з витратами енергії, понесеними національними системами передачі в результаті приймання транскордонних перетоків електроенергії;

та

(2) витрати на надання доступу до інфраструктури для приймання транскордонних перетоків електроенергії.

1.3. Внески до фонду ІТС повинні розраховуватися відповідно до пунктів 6 і 7.

Виплати з фонду ІТС повинні розраховуватися відповідно до пунктів 4 і 5.

ENTSO-E відповідає за встановлення механізмів стягнення та здійснення всіх платежів, пов'язаних із фондом ІТС, а також за визначення строків здійснення платежів. Усі внески та виплати повинні сплачуватися в найкоротший можливий строк, але не пізніше ніж протягом шести місяців після завершення періоду, якого вони стосуються.

1.4. Агентство повинне здійснювати нагляд за реалізацією механізму ІТС та щороку звітувати перед Комісією про реалізацію механізму ІТС і управління фондом ІТС.

ENTSO-E повинна співпрацювати з Комісією і Агентством під час виконання цього завдання та надавати Агентству всю необхідну для цього інформацію.

Кожен оператор системи передачі повинен надавати ENTSO-E і Агентству всю інформацію, необхідну для реалізації механізму ІТС.

1.5. До моменту створення ENTSO-E оператори системи передачі повинні співпрацювати між собою, щоб виконувати завдання, покладені на ENTSO-E у зв'язку з механізмом ІТС.

1.6. Обсяг транзиту електроенергії розраховують, зазвичай погодинно, шляхом використання меншого зі значень абсолютного обсягу імпорту електроенергії й абсолютного обсягу експорту електроенергії на міждержавних перетинах між національними системами передачі.

З метою розрахунку обсягу транзиту електроенергії обсяг імпорту та обсяг експорту на кожному міждержавному перетині між національними системами передачі зменшують пропорційно до частки пропускної спроможності, розподіленої у спосіб, що не відповідає пункту 2 настанов щодо управління перевантаженнями, визначених у додатку I до Регламенту (ЄС) № 714/2009.

Незважаючи на положення другого підпараграфу цього пункту, імпорт і експорт електроенергії на міждержавних перетинах із третіми країнами, до яких застосовуються положення

пункту 7.1, враховують під час розрахунку обсягу транзиту електроенергії.

- 1.7. Для цілей цієї частини додатка нетто переток електроенергії означає абсолютне значення різниці між загальним обсягом експорту електроенергії з певної національної системи передачі до країн, ОСП яких беруть участь у механізмі ІТС, і загальним обсягом імпорту електроенергії з країн, ОСП яких беруть участь у механізмі ІТС, до такої системи передачі.

Для учасників механізму ІТС, що мають спільний кордон із принаймні однією третьою країною, до якої застосовуються положення пункту 7.1, при розрахунку нетто перетоку необхідно здійснити такі коригування:

- (1) якщо загальний обсяг експорту електроенергії до країн, ОСП яких беруть участь у механізмі ІТС, перевищує загальний обсяг імпорту електроенергії з країн, ОСП яких беруть участь у механізмі ІТС, нетто перетоки зменшують на менше з таких значень:
 - (a) імпорتنі нетто перетоки з таких третіх країн; або
 - (b) експортні нетто перетоки до країн, оператор системи передачі яких бере участь у механізмі ІТС;
- (2) якщо загальний обсяг імпорту електроенергії з країн, ОСП яких беруть участь у механізмі ІТС, перевищує загальний обсяг експорту електроенергії до країн, ОСП яких беруть участь у механізмі ІТС, нетто перетоки зменшують на менше з таких значень:
 - (a) експортні нетто перетоки до таких третіх країн; або
 - (b) імпорتنі нетто перетоки з країн, оператор системи передачі яких бере участь у механізмі ІТС.

- 1.8. Для цілей цього додатка навантаження означає загальний обсяг електроенергії, відпущеної з національної системи передачі приєднаним системам розподілу, кінцевим споживачам, приєднаним до системи передачі, і виробникам електроенергії для споживання у процесі виробництва електроенергії.

2. Участь у механізмі ІТС

- 2.1. Кожен регуляторний орган повинен забезпечити, щоб оператори системи передачі, які входять до його сфери компетенції, брали участь у механізмі ІТС і щоб жодні додаткові платежі за приймання транскордонних перетоків не включалися до плати, що стягується операторами системи передачі за доступ до мереж.
- 2.2. Оператори системи передачі з третіх країн, що уклади угоди із Союзом, згідно з якими вони ухвалили та застосовують акти права Союзу у секторі електроенергетики, мають право на участь у механізмі ІТС.

Зокрема, оператори системи передачі, які працюють на територіях, зазначених у статті 9 Договору про заснування Енергетичного Співтовариства ⁽¹⁾, мають право на участь у механізмі ІТС.

Кожен оператор системи передачі з третьої країни, що бере участь у механізмі ІТС, повинен вважатися рівним оператору системи передачі держави-члена.

3. Багатосторонні договори

- 3.1. ENTSO-E повинна сприяти укладенню багатосторонніх договорів про компенсацію витрат, пов'язаних із прийманням транскордонних перетоків електроенергії, між операторами систем передачі, що беруть участь у механізмі ІТС, і операторами системи передачі з третіх країн, які не уклали угоди із Союзом, згідно з якими вони ухвалили та застосовують акти права Союзу у

секторі електроенергетики, і які 16 грудня 2009 року підписали добровільну угоду між операторами систем передачі про компенсацію між операторами системи передачі.

- 3.2. Такі багатосторонні договори повинні бути спрямовані на забезпечення того, щоб оператор системи передачі з третьої країни вважався рівним оператору системи передачі країни, що бере участь у механізмі ІТС.
- 3.3. За необхідності, такі багатосторонні договори можуть рекомендувати належне коригування загальної компенсації за надання доступу до інфраструктури для приймання транскордонних перетоків електроенергії, визначеної відповідно до пункту 5. Будь-яке таке коригування підлягає затвердженню Комісією з урахуванням висновку Агентства.
- 3.4. Ставлення до оператора системи передачі з третьої країни не повинне бути більш сприятливим порівняно зі ставленням, яке б застосовувалося до оператора системи передачі, що бере участь у механізмі ІТС.
- 3.5. ENTSO-E повинна подавати всі такі багатосторонні договори до Комісії для отримання її висновку щодо того, чи продовження строку дії багатостороннього договору сприяє цілісності та функціонуванню внутрішнього ринку електроенергії та транскордонній торгівлі. Висновок Комісії повинен, зокрема, визначати:
 - (1) чи договір стосується тільки компенсації між операторами системи передачі (ОСП) за витрати, пов'язані з прийманням транскордонних перетоків електроенергії;
 - (2) чи дотримані вимоги пунктів 3.2 і 3.4.
- 3.6. Під час підготовки висновку, зазначеного в пункті 3.5, Комісія повинна проводити консультації з усіма державами-членами, приділяючи особливу увагу думкам держав-членів, які мають спільний кордон із відповідною третьою країною.

Під час підготовки висновку Комісія може консультуватися з Агентством.

4. Компенсація за витрати

- 4.1. Компенсація за витрати енергії, понесені національними системами передачі в результаті приймання транскордонних перетоків електроенергії, повинна розраховуватися окремо від компенсації за витрати, понесені у зв'язку з наданням доступу до інфраструктури для приймання транскордонних перетоків електроенергії.
- 4.2. Розмір витрат енергії, понесених національною системою передачі, повинен встановлюватися шляхом розрахунку різниці між:
 - (1) розміром витрат, фактично понесених системою передачі протягом відповідного періоду;
 - та
 - (2) розрахунковим розміром витрат, які були б понесені системою передачі протягом відповідного періоду за відсутності транзиту електроенергії.
- 4.3. ENTSO-E відповідає за здійснення розрахунку, зазначеного в пункті 4.2, і повинна оприлюднити результати такого розрахунку та його метод у відповідному форматі. Цей розрахунок може бути здійснений на основі оцінок для ряду моментів часу протягом відповідного періоду.
- 4.4. Вартість витрат енергії, понесених національною системою передачі у зв'язку з транскордонним перетоком електроенергії, повинна розраховуватися на тій самій основі, що затверджена регуляторним органом для всіх витрат національних систем передачі. Агентство повинне перевіряти критерії оцінювання витрат на національному рівні, приділяючи особливу увагу тому, щоб витрати оцінювалися у справедливий і недискримінаційний спосіб.

Якщо відповідний регуляторний орган не затвердив основу для розрахунку витрат за період часу, протягом якого застосовується механізм ІТС, вартість витрат для цілей механізму ІТС повинна оцінюватися ENTSO-E.

5. Компенсація за надання інфраструктури для транскордонних перетоків електроенергії

5.1. На основі пропозиції Агентства, внесеної відповідно до пункту 5.3, Комісія повинна визначити річну суму компенсації за транскордонну інфраструктуру, яка повинна бути розподілена між ОСП як компенсація за витрати, понесені в результаті надання доступу до інфраструктури для приймання транскордонних перетоків електроенергії. Якщо Комісія не погоджується з пропозицією Агентства, вона повинна звернутися до Агентства за другим висновком.

5.2. Річна сума компенсації за транскордонну інфраструктуру повинна бути розподілена між операторами системи передачі, відповідальними за національні системи передачі, пропорційно до:

- (1) коефіцієнта транзиту, що визначається як обсяг транзиту в такій національній системі передачі, виражений як частка загального обсягу транзиту в усіх національних системах передачі;
- (2) коефіцієнта навантаження, що визначається як співвідношення квадрата обсягу транзиту по відношенню до суми навантаження і обсягу транзиту в такій національній системі передачі та квадрата обсягу транзиту по відношенню до суми навантаження і обсягу транзиту в усіх національних системах передачі.

Вага коефіцієнта транзиту становить 75%, а коефіцієнта навантаження — 25%.

5.3. Агентство повинне внести пропозицію щодо річної суми компенсації за транскордонну інфраструктуру, зазначеної в пункті 5.1, на основі результатів оцінювання на рівні Союзу інфраструктури для передачі електроенергії, пов'язаної зі сприянням транскордонним перетокам електроенергії. Агентство повинне докласти всіх зусиль, щоб провести оцінювання протягом двох років з дати початку застосування цього Регламенту. ENTSO-E повинна надавати Агентству всю необхідну допомогу для цілей проведення цього оцінювання.

Таке оцінювання повинне включати техніко-економічне оцінювання прогностичних довготривалих середньорічних додаткових витрат, пов'язаних із наданням доступу до інфраструктури для передачі електроенергії для транскордонних перетоків електроенергії протягом відповідного періоду, і повинне ґрунтуватися на визнаних методологіях нормативного обліку витрат.

Якщо інфраструктуру фінансують із джерел, інших ніж плата за доступ до мереж, яка стягується відповідно до статті 14 Регламенту (ЄС) № 714/2009, результати оцінювання витрат, пов'язаних із наданням доступу до інфраструктури для транскордонних перетоків електроенергії, повинні бути відповідним чином скориговані, щоб відобразити цей факт.

Оцінювання інфраструктури для передачі електроенергії на рівні Союзу повинне охоплювати інфраструктуру в усіх державах-членах і третіх країнах, що беруть участь у механізмі ІТС, а також у системах, що їх експлуатують оператори системи передачі, які уклали багатосторонні договори, зазначені в пункті 3.

5.4. Доки Агентство не проведе оцінювання, зазначене в пункті 5.3, і Комісія не визначить річну суму компенсації за транскордонну інфраструктуру відповідно до пункту 5.1, річна сума компенсації за транскордонну інфраструктуру становитиме 100 000 000 євро.

5.5. Під час внесення пропозиції, зазначеної в пункті 5.1, Агентство також повинне надати Комісії висновок щодо доцільності використання довготривалих середніх додаткових витрат для

оцінювання витрат, пов'язаних із наданням доступу до інфраструктури для приймання транскордонних перетоків електроенергії.

6. Внески до фонду ІТС

6.1. Оператори системи передачі повинні сплачувати внески до фонду ІТС пропорційно до абсолютного обсягу нетто перетоків до та з їхніх національних систем передачі як частки суми абсолютних обсягів нетто перетоків до та з усіх національних систем передачі.

7. Плата за користування системою передачі для імпорту та експорту електроенергії до/з третіх країн

7.1. Плата за користування системою передачі стягується із загального обсягу планового імпорту та експорту електроенергії з/до усіх третіх країн, якщо:

- (1) така країна не уклала угоду із Союзом, згідно з якою вона ухвалила та застосовує акти права Союзу у секторі електроенергетики;
або
- (2) оператор системи передачі, що відповідає за систему, з якої імпортують електроенергію або до якої експортують електроенергію, не уклав багатосторонній договір, зазначений у пункті 3.

Така плата вказується в євро за мегават-годину.

7.2. Кожен учасник механізму ІТС повинен стягувати плату за користування системою передачі з планового імпорту та експорту електроенергії між національною системою передачі та системою передачі третьої країни.

7.3. Плата за користування системою передачі на кожен рік наперед розраховується ENTSO-E. Вона повинна встановлюватися на рівні розрахункового внеску за мегават-годину, який би сплачували оператори з країни-учасника до фонду ІТС на основі прогнозного обсягу транскордонних нетто перетоків електроенергії за відповідний рік.

ЧАСТИНА В

Настанови щодо спільного регуляторного підходу до встановлення плати за передачу електроенергії

1. Середньорічна плата за передачу електроенергії, що сплачується виробниками в кожній державі-члені, повинна бути в межах діапазонів, визначених у пункті 3.
2. Середньорічна плата за передачу електроенергії, що сплачується виробниками, дорівнює річній тарифній платі за передачу електроенергії, що сплачується виробниками, поділеній на загальний вимірний обсяг енергії, який щорічно відпускається виробниками в систему передачі держави-члена.

Для розрахунку, визначеного в пункті 3, зі складу плати за передачу електроенергії виключаються:

- (1) плата, що сплачується виробниками за фізичні активи, необхідні для приєднання до системи або модернізації приєднання;
 - (2) плата, що сплачується виробниками за допоміжні послуги;
 - (3) плата за питомі системні витрати, що сплачується виробниками.
3. Розмір середньорічної плати за передачу електроенергії, що сплачується виробниками, повинен

бути в межах діапазону від 0 до 0,5 євро/ МВт·год, за винятком плати, що застосовується в Данії, Швеції, Фінляндії, Румунії, Ірландії, Великій Британії та Північній Ірландії.

Розмір середньорічної плати за передачу електроенергії, що сплачується виробниками в Данії, Швеції та Фінляндії, повинен бути в межах діапазону від 0 до 1,2 євро/ МВт·год.

Розмір середньорічної плати за передачу електроенергії, що сплачується виробниками в Ірландії, Великій Британії та Північній Ірландії, повинен бути в межах діапазону від 0 до 2,5 євро/ МВт·год, а в Румунії — у межах діапазону від 0 до 2,0 євро/ МВт·год.

4. Агентство повинне здійснювати моніторинг відповідності діапазонів допустимого розміру плати за передачу електроенергії, приділяючи особливу увагу їх впливу на фінансування пропускної спроможності, необхідної державам-членам для досягнення їхніх цільових показників згідно з Директивою Європейського Парламенту і Ради 2009/28/ЄС ⁽¹⁾, та їх впливу на користувачів системи у цілому.
5. До 1 січня 2014 року Агентство повинне надати Комісії висновок щодо відповідного діапазону або діапазонів розміру плати на період після 1 січня 2015 року.

⁽¹⁾ ОВ L 198, 20.07.2006, с. 18.

⁽²⁾ ОВ L 140, 05.06.2009, с. 16.
